

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Helyben és postán küldve... Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évi 5 k.

Kegyencz pályafutás.

Nagyon sokan és nem alap nélkül, annak tulajdonították közvetlenül a Tiszakormány bukását, hogy ugynevezett sleppje sorodta az örvénybe. Hogy megbuktatta az a tömeg, melyet bármily tág volt is a lelkiismerete, már nem győzött kifizetni és lekölteni az állami hivatalokkal, méltóságokkal, érdemelekkel stb.

De ha ez volt a végzete a kormány élén Tiszának, ugyanaz megbuktatja Szapáry Gyula grófot is, mert a slepp megmaradt és odaköti magát az új miniszterelnökhöz, a kinek szintén össze kell tartani egy nagy többséget, ha uralkodni akar.

Sőt Szapáry grófnak még magasabb áron kell megvásárolni a kormányzás állandóságát, mert az alap, melyen áll, ingatag és kétséges, mert reá nézve élő szemrehányás a mostani egész költségvetési tárgyalás, mely annyira különbözik az ő pénzügyminisztersége alatt folyó budgetvitától.

Különben is Szapáry már, mint a Tiszakormány tagja, erősen igénybevette a jutalomosztogatás önjét és az ő kegyenczeinek egyike Beniczky Ferencz is, a kit pár év óta olyan változatos szerepekben helyeztek el, mintha valóságos világgenie volna.

Vagy nem épen megfordítva: az alkalmatlanságát jelenti-e az, hogy oly sűrűn változtatják az állásait? Ezt a kérdést nem nehéz eldönteni, ha megfigyeljük, hogyan cseréberéli Beniczky a méltóságokat, mint más ember a felső kabátjait.

Először szolnoki főispán volt Beniczky és ottani működésének az volt a legkimagaslóbb mozzanata, hogy egyéb kortes eredmények között sikerült neki megválasztatnia Szapáry grófot képviselőnek. Más eredményt abból a főispánokadósából nem igen jegyzett föl a história, ha csak az a történet nem, melyet a Beniczky által alapított, tartott és sugalmazott újság írt meg napról-napra, a mint vette a parancsokat.

Egyszer aztán a nagyon is közpszerű főispán előlépett belügyminiszteri államtitkárnak, a mi valóságos megdöbbenést idézett elő ott, a hol az újdonsült államférfiutcásmérték.

Mert a közönség még mindig azt hiszi, hogy az államférfiakat nem a kegy szüli. Azt hiszi, hogy a kire, a miniszter mellett és gyakran a miniszter fölött, az ország belügyének intézését rábízzák, az csak komolyan kipróbált erő lehet, a ki önállóan gondolkodik, a kinek eszméi vannak, a ki alkotni és dolgozni tud, nem pedig egyszerű mameluk.

Nor, a közönség csalatkozik. Mutatja a Beniczky példája, a ki minden kiváló tulajdonság nélkül tudott belügyi államtitkár lenni. Vagy helyesebben: a ki ott tudott ülni az államtitkári helyen és mulatta magát azzal, hogy sok-sok aktát ír alá, jóval többet, mint főispán korában.

Hanem a kegyesztők mégis észrevették, hogy ennyi nem elég az államtitkári méltóságra és hogy épen ott egész emberre volna szükség, ki a működésközdő belügyminiszterek mellett nagy föladatokat kellene, hogy börtöltsön. És mivel ezt észrevették, talán nyugalomba küldötték Beniczky urat? Ejj, dehogyné, kinevezték színházi intendánsnak. Vagyis újra olyan előkelő pozícióba helyezték, melyen nagyműveltségű, akaraterős férfiúra van szükség, mert hiszen a műkedvelők tönkretették már a színházat is, a mennyire csak lehetett.

Természetesen volt ebben az intendánsi kinevezésben egy kis degradáció, ha politikai karriert kereső férfiak szempontjából tekintjük a dolgot, a kik, mint Baross és Wekerle államtitkárokból miniszterek lettek és bizonyosan nem is állottak volna rá más kenyérvállalásra.

A volt szolnoki főispán és belügyi államtitkár azonban szívesen cseréli a szerepeket, mert ez változatos dolog, különösen ha méltóságos cím és méltóságos fizetés jár vele.

Ime, Beniczky Ferencz már meg

ott hagyja az intendánságot és az „érdemei elismerésül” kapott Szent István-rend közép keresztjével tovább vándorol és lesz a legnagyobb megye főispánja, a mi megint azt látszanék bizonyítani, hogy alaposan ért a közgazdálkodáshoz.

De miért nem maradt akkor szolnoki főispán? Miért nem maradt belügyi államtitkár? Vagy miért nem lett mindjárt belügyminiszter, hogy teljes legyen a tanulság, miszerint nálunk még mindig nem az alkalmas férfiakat keresik, hanem az alkalmas neveket és az alkalmazkodó kegyenczeket.

Belföldi hírek. Képviselői beszámoló. Pulszky Ágost, orsz. gyűl. képviselő, vasárnap tartotta beszámoló-beszédét Topolyán. — A z E. M. K. E. palotájának építését Kolozsvárról megkezdtek. — Képviselőválasztási mozgalom. A dévai kerületben a képviselőválasztás f. hó 14-ére tüzetett ki. A jelöltek Imets Igaác és László Zsigmond, kik már megtartották programbeszédeiket. — Emlékközeleplezés. A m. kir. államvasutak gépgyáranak munkásai abból az alkalomból, hogy az 1000-iki cseplőgépet elkészítették, a gyárépület falába fekete márványkövet állítottak. — Kirabolt sóhivatal. Homonnán e hó 2-án éjjel ismeretlen gonosztevők betörték a sóhivatalba. Felkészítették a pénzár vasrotytyát s a Wertheim-szekrényt mindenestül elvittek. Ebben 1083 frt 61 kr készpénz volt, továbbá 2547 frt 51 kr bélyegben és 1123 frt váltókban. — Ottó főherczeg, Károly Lajos főherczeg másodikútl fia, Budapestre érkezett, hol 10 napot szándékozik tölteni.

Országgyűlés. A képviselőház a 11. szept. 10. é. n. A képviselőház tegnapi ülésén a pénzügyi tárca költségvetését vette tárgyalás alá. Az ülés elején Csáky Albin gr. vallás- és közoktatásügyi miniszter betervezte a közoktatás állapotról szóló jelentésének második részét, mely a középiskolákra, felsőbb tanintézetekre vonatkozik. A pénzügyi budget általános vitáját Hegedűs Sándor nyitotta meg. Utána Gaál Jenő (pecskai) a szeszpar érdekében szólalt föl, azt vitatva, hogy az új szeszadó törvény sokat ártott szeszparunknak. Veres József az adóbehajtási közegek visszaéléseiről beszélt s azt is mondotta, hogy az adókievéseért az adóiszvitelők perczentet huznak, azért srofolják az ügy föl. A dréuszk Gábor báró a tisztviselők fizetésének fölemelését sürgette. We-

kerle Sándor pénzügyminiszter a felszólalásokra részletesen válaszolt.

Vadnay Andor a pénzügyminiszter figyelmét arra hívta föl, hogy hivatalnokai karunkban a szellemi proletariatus egyre terjed s így a pénzügyigazgatásnál most utjabban rendszeresítendő állásokból jó lenne több pénzügyi titkári állást létesíteni, a tervezett fogalmazói helyek helyett. Utána Szendrei Gerzson egy sereg adókievést adott át a pénzügyminiszternek, hogy vizsgálja azokat át, mert az adóhivatali közegek igazságtalanul jártak el. Wekerle Sándor pénzügyminiszter kijelentette, hogy a most rendszeresítendő 43 pénzügyi fogalmazói álláshoz ragaszkodik, mert ezeknek föladata lesz a közegek adókezelésének felülvizsgálata, a mely aztán meg fogja szüntetheti a Szendrei-féle panaszokat. — A pénzügyi igazgatóságok tételénél Vallyi Árpád a pénzügyi administrazio reformját sürgette s az adókievések elkészése miatt panaszkodott.

Az ülés végén Simonfay János és Linder György, a földadó nyilvántartási felügyelők s a catastrofi helyszínelési biztosok működéséről és a földadó kievetéséről szözlöttek, mire Wekerle miniszter kijelentette, hogy ha bármely irányban szabálytalanság észlelhető, hozzá tudomására a konkrét eseteket s ő a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni. Linder György erre meg is nevezett néhány közeget, melyekben ily szabálytalanságok fordultak elő. A pénzügyi tárca biztjének tárgyalását ma folytatják.

Külföldi hírek. Uralkodóknak Vilmos császárnál. Ferencz József osztrák-magyar uralkodó — hir szeriat — meg e hónapban vendége lesz a plessi vadászaton Vilmos német császárnak. — Acsehtanuló ifjuság az országos kiállítás ideje alatt pánszláv kongresszust akart rendezni Prágában. Az előleges értekezlet azonban a rendőrség eltiltotta. — Erzsébet királyné — a „Temps” jelentése szerint — levelet intézett a pápához, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy nem mehetett el áldását kikérni Rómába. — A z Eiffel-toronny 1890-ben 695,000 frankot jövedelmezett. — Halálozás. Báro Voglsang, a „Vaterland” cz. bécsi lap főszerkesztője, meghalt. — Mária Valéria főherczegasszony Lichteneggben kanyaroba esett és ezért el kellett halasztani gödöllői utazását. Azonnal orvosokért sürgönyöztek Bécsbe, ebből az orvoskeresésből támadt az a teljesen alaptalan kombináció, mintha a királyt hirtelen szélhűtés roszszüllet fogta volna el. — A z új lordmayer Vasárnap iktatták hivatalába London új polgármesterét, Savory Józsefet, kit már szeptemberben választottak meg.

A „DEBRECZENI” TÁRSZAJA

WITLAF KIRÁLY SERLEGE.

(Longfellow.)
Witlaf, a szászok jó királya,
Mielőtt végkép lebunyá szemét:
A croaudi barátokak
Hagya örökül pompás serlegét.

„Ha lakomáztok — így rendelte —
Ne feledjétek a meghalt királyt!
Igyatok ebből emlékére
S lelkéért mondjátok egy halk imát.”

Igy ultek egyszer karácsonykor
És járt a serleg szinborral telő,
Szaká ukon, mint fénylő harmat
Rezegtek a piros bor cseppjei.

Ittak már Witlaf emlékére,
Azután Krisztusért is egy nagyot
S kik szent ígéret prédikáltak:
Minden apostol friss töltést kapott.

A szentekre, a vértanukra.
A gyásznapokra ittak sorra mind
És mihelyt kiürült a serleg:
Eszükbe jutott egy új szent megint.

Ezalatt ott fenn a szöszékről
— Mintha zummogna sok ezerayi méh, —
Zsongtak szent Gontlac legendái
S Bazil homíliái lefele.

Zsongtak, míg fenn a klastrom tornyán
— Hol Gontlac s Bartholomeus lebig —
Erczénylökön a szent harangok
Nem kongatták a késő éjfelet.

A kandallóban vig tűz égett,
De az apát lehajtá ősz fejét;

Libegett-libogott a sok láng:
Belső lángként kilobbant a lét.

Csontos kezében görsösen és
Makacsul tartá meg a serlegét,
A borbas feloldódó gyöngykent
Talan elszállott lelke reszketett.

Am a vidgató barátoknak
E gyászestet is csak kapóra jött:
„Igyunk az öregért! — kiálták —
Igyunk, hiszen egy szenttel újra több!”
Endródi Sándor.

A nő, mint czimbora.

— Megjegyzés. —
Különös és szoktalan voltában érthetetlen s bántó az a viszony, amibe a férfi és nő manapság egymással jutottak. Abban a helyzetben, ahogy a két nem társaságilag egymás mellett áll: van valami, ami a nőben megalázza a nőieséget, a férfiban durvasággá fajlatja az erő fölénységet.

Az erkölcsök és izlések finomodásának korában a nő és férfi viszonyában valami olyan nyers, ordináre elvek érvényesülnek, a mik visszaütnek a legregrább korra.

Mindketten vadbörököt viseltek s kölcsönös érintkezéseikben is meglehetősen vadak voltak. Az őserdőkben bujkáló ősszülök nem forgatták az illedelem bibliáját, a „Nem illik” et.

Az ősnőnek nem volt módja gyöngéden tartózkodó lenni, mikor igen gyakran kellett a tiz körmet használni egy-egy olyan nembelije ellen, aki le akarta előle szedni a vadkörtefa termését. Az ősférfi sem igen ért rá udvariaskodni, mikor a folytonos küzdelemben elharciasodott oldalbortól érelyes, sőt tetleges rendszabályokkal kellett folyton a házi fejelem korlátai között tartani.

Ma már nem viselünk vadbört, legfőlebb bna vagy kabátgailer alakjában. Puhán, finoman öltözünk, mint civilizált emberekhez illik. Általában a finomodás nagyobb fokán állunk, — mint aminőrlől valaha Chesterfield lord, a nagy emberfinomító álmódott...

De mintha ez e sok oldalú raffinirozottság terhünkre volna: természetünk keresi az utat-módot arra, ahol a belőle kipusztíthatlan őnyerséges érvényesüljön. És feltalálja ezt a férfi és nőnek társasági viszonyában és ott üti ki magát.

Az őskorban a nő állattárs volt, aztán lett rabszolganő. Majd fokozottan emelkedett, míg végre a középkor romantikus lovagiassága egyszerre trónra és oltára emelte, mint király- és istennőt. A következő, realisabb kor udvariasan lesegíté a nőt a nem neki való, kényelmetlen és ingatag piedestálról és leülteté a házi tűzhely mellé, még mindig gyöngéd hódolattal becsulva meg benne az emberség anyját.

Mi, a legujabb nemzedék, már csak a tisztelt látszatával környezük a nőket, valójában pedig semmi sem szolgál nagyobb elégtételül, mintha velük szemben fölmentjük magunkat mindazon kötelmek alul, a miket udvarias, figyelmes apáink magukra nézve kötelezőknek ismertek anyáinkkal szemközt.

Apáink udvariasága elavult, neveléséges roccó-hagyomány előtűnt. Mi nem sokat teketörizünk a mai hölgyekkel. Nem czeremónizunk, hanem amugy „természetes modor” ban bánunk el velük: egészen kurtán, katonásan, rusztikus módon. Aki legkurtábban tud bánni a nőekkel: az a mintagavallér.

A mostani társaságban a „természetes” hang az uralkodó.
A megszólítás: „maga.”

Tíz évvel ezelőtt még Julis konyhaszolgáló és Julis szobaleány volt „maga.” A művelt körökhöz tartozó nőket csak a népszin-

művek Parlagi Jancsijai szölongatták „magának a jóizlésű közönség derűtlisége mellett. Ma — konyhában és szalonban ugyanaz a megszólítás. „Maga” minden szoknyás lény, tekintet nélkül műveltség, rangra.

Ezzel a „maga” szóval az intelligens férfi pajtást, czimborát csinált a művelt nőből. Ez a czimboráskodó tempó nyilvánul aztán a köztük való társasági érintkezés minden módjában.

A nő elfogadta a czimboraságot és minél bizalmasabb pajtásává lett a férfinak, annál inkább vesztett abból a női méltóságból, a melyet apáink feltétlenül megkivántak anyáinktól egykoron.

Ma, a legtöbb nő, nem azt ámbicionálja, hogy a férfi meghódoljon nőieségének s a lovagias gyöngédség ezer, tiszteletteljes figyelmével vegye körül személyét; hanem hogy minél inkább meggyőzze azt a felől, hogy ő egy igazi, kedélyes, jó pajtás, akivel „lehet beszélni” — módjával mindenről, aki megérti a tréfát, a bizalmaságot — csak tulságosan feltűnő ne legyen s akivel jól lehet mulatni — egy felvonás alatt a pábólban, egy super alatt a báiban, vagy akár egész életen át a házasságban.

Csakhogy minél kedélyesebb, bizalmasabb czimborája lesz a nő a férfinak: ennek annál kevesebb a hajlandósága egy egész élet tartamára keveredni azzal legbensőbb czimboraságba.

A jó pajtással elbolondozik, elmulat az ember, de feleségül azt veszi el, akiben az van meg, ami a czimboráskodó nőben hiányzik: a tartózkodó, a gyöngéd nőieség.

Azok a lányok, akik bálteremben, korszolyatavon, színházban, egyébutt a legkeresettebb, legvigább czimborák: readesen nagyon ráfizetnek azokra a vig perczekre, amiket konfidességre fölszabadított férripajtásaik körében élveznek. A sok jó czimborá közt nem találunk egy kerőre.

Allandó színház Nagyváradon. Nagyvárad város törvényhatósági tagjai értekezletet tartottak az allandó színház ügyében.

Bergl Sándor fővárosi mérnök szabadalmi iroda tulajdonos és lapszerkesztő rövid időre városunkba érkezett s piact-utca, Biedermann-féle házban lévő lakasán keszvényes felvilágosítással szolgál ipar-és szabadalmi ügyekben.

Ez is anya A szegény ördögök oda kün laknak a tanya sártengeréből kiemelkedő dűlékeny viskóban. Elszigetelve az emberi sokaságtól, a nyomor dermesztő hatása alatt, talán megmagyarázható egy anyának ez a visszatartó cinizmusa.

A fiatal parasztszöveg egyetlen fiát súlyos betegség szögezte az ágyhoz. — Egy nap neki veti magát az anya a végtelenné tetsző sártengernek s bezdrget a doktorhoz.

Tekintetes doktor ur, hagyományban fekszik a fiam.

A doktor kikérdezi az anyát s azután leül, megírja a receptet.

Vegye meg ezt az orvosságot. Jöjjön be minden nap s mondja meg, hogy van a fia.

Nem jövök én többet. Nagy sár van, majd beleful az ember. Hanem arra kérem a tekintetes urat, állítsa ki mindjárt a halotti bizonyítványt.

Az orvos ámul-bámul. Talán nem jól hallotta, mit mondott az asszony. Ujra elmondja magának. Az asszony meg is magyarázza mondokáját. Ime a rettenetes okoskodás:

Lásza, tekintetes uram, ugys meghal a fiam, minek járjak ebben a rossz időben kétszer?

Hymen. Jeszenszky Ferencz kolozsvári kereskedő Ohm Berta kisasszonynak Debreczenben tegnap. — Tereskey Pál honvédlőhadnagy Czech Charlotte kisasszonynak pedig ma esküdőt örök bűséget. Tasnád Szenton. Mandel Zsigmond nagykálói kereskedő eljegyezte Neuman Etel kisasszonyt, Neuman Samuel debreczeni kereskedő leányát.

Aproságok. A megmenekült farkas. Pennsylvania őserdőiben, Milfordhoz közel, beszeli egy amerikai ap, egy életbiztosítási ügynököt megtámadott egy nagy ordas farkas. S csudálatos, a farkas megtudott tőle menekülni, anélkül, hogy életét biztosítania kellett volna!

Körülbelől mikor? Apa (a kérőhöz): — Az én lányom kap most 20 000 forint hozományt s 30 000 forint halálom után.

Róvid szót után a kerő: — Kérem, körülbelől mikor lesz az?

A nevető fejfa. Egy újonnan felállított díszes sarkóvön a következő felirás olvasható: Itt nyugszik az istenben boldogult Penzes, őszinte fajtalmára családja — egy részének.

A tüdővész gyógyítása. A „Nationall Zeitung” közli, hogy Koch tanár kutatásai meg niascnek befejezve, de nem sokára megérnek arra, hogy közzé tétessenek. Koch meg nem tartja elérkezettnek az időt a közzétételre dacára, hogy szerencsés orvoslása egész sorát mutatja fel a pozitív sikernek. A jötkönytáji és a magán klinikákon a betegeknél kísérletezések immár másféle is, névszerűen a Bergmann-féle klinikán folytatják. Ez utóbbi klinikán a múlt esztőtörtökön 15 emberen, a kik esztőlzeti tuberkulózisban szenvednek, alkalmazták a Koch-féle gyógykezelést. A következő napon Bergmann tanár orvosokból álló zárt körben bemutatta a gyógykezeltek egyiket, hogy demonstrálja a betegség kepleteben 24 óra alatt beállott változást. — Hogy a gyógyanyag minő természetű és minő alkateszekekből áll, mely titok fódj. Koch tanár az autentikus közzététel előtt nem szándékozik titkat nyilvánosságra hozni. A „Börsencourer” föltelelen bizonyossággal állíthatja, hogy immár a leghatarozottabban meg van állapítva a Koch-féle gyógyanyag hatása a tuberkulózis bacillusaira. Egyik leghíresebb chirurgusunknak mondja az idezett lap — sikerült az arzobór „lupus”-nak nevezett nekrotikus tuberculosus betegségét a Koch-féle eljárással öt nap alatt meggyógyítani.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok és jó ismerősök, kik megboldogult ferjem S z ü c s Mihály volt Debreczen város nyugalmazott városgazdájának f. hó 8 án történt eltakarítására alkalmával szives megjelenésökkel az elhunytak vigasztalásáért megjelentek sziveskedtek; s ezáltal egy a magam, mint gyermekeimnek — a valóban felelhetlen és pótolhatatlan veszteség közepette — mely fájdalomunkat részvetőkkel enyhíteni kegyeskedtek: fogadják ez uton is tisztá teljes szívemből eredő halámat. Debreczen, 1890. november 11. Özv. S z ü c s Mihályné, gyermekeim nevében is.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egýenek, kik é vágyhiányban, fejfájdásban, gyomorgöröcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle sejditzpor” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Széküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógygyász és cs. k. udv. szállító által Bécs, L. Tuch

lauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével ésalírásával.

Hazánk s a külföld.

Véres pisztolypárbaj. Aradon a szabadságszobor kérdésében az aradiak által elkövetett tapintatlanságot illetőleg az „Arad és Videke” és az „Aradi Közlöny” közt heves polemia támadt, mely annyira elmergesedett, hogy Méray-Horváth a következő nyilatkozatot nyomatta le lapjában: „Vásárhelyi Belát gyáva, neveletlen tökfőlkónak deklarálom. Méray-Horváth.” Erre Vásárhelyi Bela kihívta Méray-Horváth Károlyt, az „Arad és Videke” szerkesztőjét. A párbaj vasárnap délelőtti ment végbe. Föltételei voltak: Harom golyóváltás, huszonöt lépésről, sorsolás szerint. Méray volt az első lövés. Fegyvere nem sült el. Erre Vásárhelyi lött és golyója ellenfele jobb felső karját zúzta szét. Az orvosok a golyót kivették. A sebesült állapota súlyos. — Pisztoly-párbaj volt vasárnap délelőtti a főváros környékén is. Porzoltó Kálmán a „Nemzet” munkatársa és Hollósy Géza hírlapíró álltak egymással szemben. A párbajra okot az szolgáltatott, hogy a Porzoltó-Gyórfly ügynek Porzoltó segédei által történt befejezése után Hollósy Géza és Sámson Aladár, Gyórfly József segédei a „Budapester Tagblatt”-ban és a „Pester Lloyd” nyilatkozásokat adtak ki, mely által Porzoltó sértve érezte magát — A lőtávolság 20 lépés volt. Hollósy nem lött a 15 másodpercz alatt, ellenben Porzoltó golyója ellenfele fejéthorzsoltta a czilinderen keresztül. A párbaj után Sámson Aladár segédei (kik egyszersmind Hollósynak is segédei voltak) kijelentették, hogy a két lapban közzétett nyilatkozatért felük nevében sajnálkozásukat fejezik ki s azt visszavonják. A párbaj színhelyén tett e nyilatkozat után a négy segéd közmegegyezéssel előléte Sámsonnal szemben az ügy fegyveres elintézését, miután azonos két sértésért csak egy elégtételt adandó.

Muzsák.

A Petőfi-társaság vasárnap délelőtti felolvasó ülést tartott, melyen a beteg Komócsy József alelnök helyett dr. Ferencz József elnököt, ki mindenekelőtt részvetélt jelentette, hogy a társulat burgó alelnöke Komócsy József Meránban betegnek fekszik. Most B o d u á r Zsigmond ment a felolvasó asztalhoz s készülő irodalomtörténetéből közölt egy fejezetet: a Zrínyiasz méltatását és 150 éves mellőzésének kérdését, melynek okát abban találja, hogy maga a történet czáfoiata a Zrínyiasz alapeszméjének, a menyinyben a költő azt fejezi ki benne, hogy az isten kegyelme már a magyarok felé fordult, pedig meg azután is jó sokáig pusztítottak hazánkban a török hadak. A nagy tetszéssel fogadott értekezés után T o r k o s László „Husz év után” című költeményét olvasta fel. Ugyancsak Torkos László olvasta fel D u r a Máté vendégnek „Szomorú dal” című költeményét. Végül V e r t e s Arnold „A fenyesek közt” című elbeszélését olvasta fel. Mind a négy szerzőt élénk-megéljenzették. A felolvasásokat zárt ülés követte a Komócsy-jubileum és a közgyűlés napirendjének megállapítása ügyében.

Közgazdaság.

Általános malomértekezlet volt vasárnap Budapesten az országos malomegyesület helyiségeben Burchard Kónrad főrendiházi tag elnökölte alatt. Az értekezlet a július havában kibocsátott új liszt-és gabonakivitelitárfakkal foglalkozott. E tárfakkal tudvalevőleg a liszt-és gabonakivitel előmozdítását célozták, de nem sokára kibocsátásuk után a vidéki malomok érdekelteinek értekezlete a vidéki malomiparra nevezve nagyon sérelmeseknek találta az új tárfakkat s elhatározta, hogy azok módosítása érdekében memorandumot nyújt át B a r o s m i n i s t e r n e k, a mi meg is történt. — Ezt a memorandumot a miniszter leküldte az orsz. malom egyesülethez azzal a meghagyással, hogy a vidéki malomok érdekelteivel is érintkezve, tanácskozásokat folytassanak a fölött, hogy az új tárfakkal mennyiben sérelmesek a magyar vidéki malomiparra és hogy a tárfakkal által támasztott ellentétek milyen uton és módon egyenlíthetők ki a magyar malomipar általános helyzetére való tekintettel. E kérdésben jutottak a malomok megállapodásra.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde nov. 8.) Buza tavaszra 8.13 pénz, 8.15 áru, buza ősze — pénz, — áru, május—juniusra — pénz, — áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6.26 pénz, 6.28 áru, aug.—sept. — pénz, — áru. — Zab ősze — pénz, — áru, tavaszra 7.37 pénz, 7.39 áru. Káposztarepce augusztus—szeptemberre 13.65 pénz, 13.75 áru.

Sértésvasár. A kőbányai sertéskereskosarnok távirata nov. 8. Az üzlet lanyha. M. urasági öreg nehéz 41.—42.50 ftig m. uras fiatal nehéz 43.—43.50 — frtig, magy. urasági fiatal közép 44.—44.50 frtig, magy. uras. fiatal könnyű 45.—45.50 frtig, magyar sédett nehéz — — — — — frtig, magyar sédett közép 43 —44. — frtig, magy. sédett könnyű 42 —43. — frtig, szerb. átmeneti nehéz 42 —43.50 szerb. átmeneti közép 42 —43 — frtig, szerb. átmeneti könnyű 40.—42 frtig. Az árak hialait sertéseknél páronkint 45 kgl. 4/-os levonással métermassánknál értendő. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adták el, a vörösnél

páronkint 4 forint aranyban vám fejében megértetik.

Sértéslétszám: nov. 5-én volt készlet 110,807 darab, nov. 7-én felhajtattott 1612 darab, nov. 7-én elszállított 1489 drb. Maradt készletben 110,930 drb. sertés.

Törvényszék.

A székelyhídi távirat ügyében a kir. törvényszék Brinkmann Antal bíró előadása mellett elfogadta a Baumgarten Izidor dr. kir. alügyész által tett indítványt, s Gyórfly Józsefet a bkv. 327. szakaszában körülírt távirati titok megsértése miatt e hó 21-kére, pentekre közvetlen végtagyálásra idézi. — A végtagyálalson Brinkmann Antal bíró fog előkölni, a vedhatóság képviselője Dr. Baumgarten kir. alügyész lesz.

Második Ciceró.

— Irta: Cs. . . . K. . . . — A Karthágó romjain busuló Marius nem láthatott maga körül nagyobb pusztulást, mint én, mikor egy szép reggelen kidugtam fejemet a takaró alól, s szétnéztem kis szobámban.

Szent Jupiter! Ha Bachus koboldjai jártak volna itt örült tánczok, nem lehetne nagyobb zuzavár, rombolás.

Éjjeli szekrényem márvány lapján állott a víz, lenn a padlón, nehaj kancsóm földi maradványai heverték darabokban. Ágyam alól nadragom két szára kandikált ki — kaczerán, köztük dobány tárczám, poros tartalma (m. kir. szivók) kiöntve. Egyik cipőm az ablak alatt, a másik az ajtó előtt, a fogason pedig vadonat új czilinderem — megnyuzva.

Gyomrom, szemem egett, koponyámba, mintha ölmöt öntöttek volna. Gondolkoztam. Mi is történt velem? Hol voltam?

Tekintetem a tonta tartóra tévedt s ez eszembe juttatta az éjjeli történeteket. Hol voltam? Keresztelőn voltam!

Házi gazdámat, ki már tizenöt esztendeje nyög Hymen rózsás lánczai alatt, megszántak a könyörtületes istenek, s megajándékozták egy egészséges fiu gyermekkel.

Volt öröm a háznál. Hogy is ne! A férj, abban a reményben, hogy az asszony — elfoglalva a Veréb család varalán jött fiókjával, elfelejti a papucs kormányzást, nagyszerű lakomát csapott, melyre engem is, mint irástudó tanult embert, meghívott.

Érezve, hogy ez nagy megtiszteltetés, ki is csiptem magam szőrnyn. Fekete kamgarn öltözöt, lak-czipő s egy új nyolcz forintos czilinder, ezek voltak tiszteletem külső jelei.

Fel nyolcz fele átmenem Veréb uramékhoz, s miután itt már együtt voltak a vendégek, hozzá foghattunk — nagy áhitattal — a vacsorához.

Közben s utána csendben, közönséges dolgokról folyt a „társalgás”, míg a bor meg nem oldotta a nyelveket s sziveket.

Jöttek a tosztok. Az egyik az apát, másik az anyát, a harmadik az új polgárt elvette.

Mindenki elmondotta jó kívánalmait, csak a Verébnevel szemben ülő hallgatott. Már vacsora alatt feltűnt nekem e hosszú, nagy orrú, roppant csendes legény. Szomszédomnál kezdődökbe, hallom, hogy ez „második Ciceró” az arany száju hentes, Czibák, ki gyönyörű szónoklatairól híres. Erre figyelemmel kísértem emberemet, de úgy látszott, mintha ma nem akarna használni arany száját másra, mint evés-ivásra; konokul hallgatott.

Nagy sokára mégis felállott a már felig elázott Ciceró is. Sír csendben, — minden szem várakozás teljesen tapadt rá — megszólalt:

„Tisztelt, érdemdús tártaság! Ma, ezen a dicső napon, midőn Fortuna remek ajándékát, Veréb uram reményteljes utódját, az egyedül boldogító hit szerartásaival megkeresztelték, mondom ma, illő, hogy én is kifejezzem örömtől dagadó szívem szerencse áldásait. Én is el vagyok ragadtatva . . . engem is elragadt. . . leragadt. . .”

Tovább nem bírta. Sohánva rogyott székebe s hunyta be ábrándos szemeit.

Nagy volt a rémület. Czibák, a nagy szónok elakadt. „Talán eddig. Bort neki!”

Veréb uram sietve tölteni akar neki, de már ő is kettő: látott, s a pohár helyett dohányszacskójába tölti a bort. Csak a „hölgyek” vihógasá figyelmzetteti tevéseére, ijedten teszi ki kezéből az üveget s szépen beállítja a — pecsenyész tábla, de látva szőrnyn tettet, kirántja s a hófehér abroszra teszi.

No, csak ez kellett! Mintha tüvel szurták vola meg kedves elete párját, úgy ugrott fel s kezdődtek az annyira rettegett „hölgyek”. Maguk között, ha más profán szem s ful nem zavarta családi életének eme boldog perceit, meg elűrtte e heves érzelme kifekadásokat, de ilyen díszes, nagy „társaság” előtt, — soha!

Összeszedte minden bátorságát s szemléstülve igyekezett lecsilapítani a felháborodott asszonyt.

De lassanként annyira kihózták sodrából a fejére zuduló védak, hogy dühösen felugrott s kézzel lábál hadonázva csendre utasította a rikácsoló Xantippet.

A harc legválságosabb pillanatában azonban, midőn már majdnem kezeiben volt a győzelem, egy vakmerő gestussal úgy rá nyomta öblös csibukáját a szendergő Ciceró viritó orrára, hogy ez ordítva szökött fel helyéről s hatalmas prüszkenések között, testének egész súlyával visszaesett az amugy is gyengélkedő székre, ez recsege engedett s Czibák lába, alsó része átesve a széken, az ég felé meredtek, fölfelé törekvésökben megbillentve az asz-

tal deszkáját, mely maga alá temette a haragos nympht.

Iszonyu volt a zavar. A csendes Czibák ordított, a lármázó asszony hallgatott. A „társaság” egyik része az elájult anyát locsolta fel, a másik a székbe szorult szónokot húzta ki.

Megszabadulva kényelmetlen helyzetéből, még jobban sajgatót a borzasztó hentes. Hiába csitították, nem használt semmit, annál jobban kiabált. Volt is oka rá, mert csunyan összeegette érzékeny szagláló részét a csibukban, tele volt hólyagokkal.

Látva komikus helyzetét, egy vakmerő gondolat cikázott át a yamon Csuffá tenai a lehetetlen szónokot, s lerántani a bitorolt népszerűség már-már igazodó polczáról.

Fájdalmi csilapítására tentával való bekenést ajánlottam, előadva, hogy Angliában több hírneves orvos részéről mozgalom indult meg e győgmód népszerűvé tevéseére. Rá állott Czibák minderre, talán azt sem ellenzte volna, ha le akartam volna vágni a beteg részét.

Veréb uram sietve elő is keresett egy nagy kalamárist, s ennek egész tartalmát rákenték a túrelmes hentes orrára.

Tervem sikerült. A „társaság”, látva a bárgyu Ciceró rettenetes arczát, homéri kaczagásba tört, melyre még az elájult Veréb is jónak találta feleszmélni s megleketeni a csoda szőrnyn. Az egyik jobbra, a másik balra dőlt nevéttében, csak Czibák hallgatott, még konokabban, mint ezelőtt.

Általános jó kedvvel ismét hozzá fogtunk a poharazáshoz, de hogy mi történt azután, igazán nem tudom. Azt se, hogy kerültem haza.

Talán csak álom volt az egész?! De nem, hisz tanu rá megnyuzott köcsögöm. Erős a gyanum, hogy ez „második Ciceró” műve, a bosszú műve

SZERKESZTŐI POSTA.

„Dytán.” Mostanában nem kaptunk öntől semmit. Lehet, hogy újabb küldeményét elvitted.

„Özsi képek.” Petőfi-utáztat s még utáztatnak is igen gyaró.

Debr. Színház.

Holnap, kedden, 1890. november 12-én,

Szegény Jonathán.

operette előkészlete miatt a színház zárva.

Csütörtökön 1890. nov. hó 13 án pártalan szünetben fényes kiállítással itt először:

Szegény Jonathán

Nagy operette, 3 felvonásban.

Főszerekesztő: Sziny Gyula.

Felelős szerkesztő: Kósa Barna.

Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

Kiadó: Kutasi Imre.

SZABÓ LAJOS FIAI

cézgnél

ujjonnan raktárra érkeztek:

Női ruhaszövetek,

Szines mosó velezek,

Téli (Himalaya) kendők,

Alsó ingek, nadragok,

Harisnyák, kezttyük.

Nagyválasztékban:

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK,

Flanell takarók, lópokróczok,

Szőnyegek.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N-Várad.

Logujabb őszi és téli

ruhászövetek,

szintartó velezek,

TÉLI KENDŐK

és

Trico derekak

nagy választékban érkeztek.

(2.)

